

Hoe kom je door de test?

Deze week worden de uitslagen van de examens bekendgemaakt. Als je op de middelbare school zit en je hebt examen gedaan, worden dat misschien wel spannende dagen... Hopelijk kan dus over een paar dagen de vlag uit, met je tas daaraan! Of het nu makkelijk gegaan is of niet – je middelbare schooldiploma, daar heb je wel jaren voor gewerkt. Geen diploma zonder inzet. En eigenlijk kun je wel zeggen: hoe méér moeite het je heeft gekost, hoe waardevoller je diploma. Want een diploma waar je niets voor gedaan hebt, daar hecht je veel minder waarde aan. Maar als het je bloed, zweet en tranen gekost heeft, dan lijst je het diploma in en je hangt het boven je bed.



In feite is dat precies wat ook Jakobus zegt in dit eerste deel van zijn brief. In vers 12 gaat het over een proef, die je moet doorstaan. Een test, die je kunt halen. 'Zalig is de man (en je mag hier ook gerust zeggen: zalig is de méns, man of vrouw) die verzoeking verdraagt, want als hij beproefd gebleken is (als hij de proef doorstaan heeft), zal hij de kroon van het leven ontvangen, die de Here beloofd heeft aan hen die Hem liefhebben.'

Dus als het je lukt om door de verzoeking heen te komen, als je standhoudt, dan krijg je een kroon. Het woord in het Griekse origineel is 'stafanos', dat betekent 'kroon' of 'krans'. Het is ook een naam: Stefanus, Stefan.

De vertaling 'kroon' vind ik heel mooi, je denkt dan aan een koningskroon. Maar de vertaling 'krans' is eigenlijk beter. Het gaat hier om een lauwerkrans, de onderscheiding die je krijgt als je gewonnen hebt. De sporter die de wedstrijd wint, krijgt in de Oudheid een lauwerkrans.

1. Wees blij met de training die je krijgt (vers 2-4)

En nu zegt Jakobus in het gedeelte dat hieraan vooraf gaat: 'Als jij getest wordt, wees dan blij! Want getest worden is een kans om sterker te worden.' Ik loop het bijbelgedeelte even met u langs en dan komen we vanzelf weer terug bij vers 12.

Vers 2 en 3: 'Acht het enkel vreugde, mijn broeders, wanneer u in allerlei verzoeken terecht komt, want u weet dat de beproeving van uw geloof volharding teweegbrengt.' Het is alsof Jakobus zegt: 'Als je gratis examentraining krijgt, en iemand geeft je héél moeilijke sommen die je moet oplossen, wees er dan blij mee! Als je gratis naar de sportschool mag, en je moet enorm zware gewichten heffen, wees er blij mee! Als God je beproeft, en Hij laat je leven gaan door zware, zware tijden: wees er blij mee! Want zo word je sterker. Je leert verzoeking verdragen, je wordt een beproefd mens, en die overwinningsskrans, die zal je niet meer ontgaan! Je wilt toch slagen voor je examen? Je wilt toch een prijs winnen bij de wedstrijd? Nou dan! Als dat zo is, dan moet je niet klagen over tegenslag, maar dan moet je juist dankbaar zijn! Het is een cadeau, de training die God je geeft.'

'Acht het enkel vreugde, mijn broeders, wanneer u in allerlei verzoeken terecht komt, want u weet dat de beproeving van uw

geloof volharding teweegbrengt.' Ik kan me voorstellen dat je dit hoort en dat je denkt: 'Nou... dat vind ik wel héél kort door de bocht. Moet ik blij zijn met al die ellende die ik tegenkom? Moet ik er blij mee zijn, dat ik ziek ben? Moet ik er blij mee zijn, dat ik een beperking heb? Moet ik blij zijn dat ik in een ellendig conflict terecht gekomen ben? Moet ik blij zijn dat het in mijn baan niet kan bolwerken? Moet ik blij zijn dat ik ontslagen ben? Dat mijn kind aan de drugs is? Dat ik elke dag overlast heb van mijn burens? Moet ik dankbaar zijn omdat ik niet van mijn gokverslaving of mijn alcoholverslaving af kan komen? Moet ik blij zijn dat ik het haast niet meer vol kan houden als mantelzorger? Weet Jakobus eigenlijk wel waar hij het over heeft? Beseft hij eigenlijk wel wat de beproevingen van het leven zijn?'

Nou, dat laatste, daar hoeft je niet aan te twijfelen. Jakobus is de leider van de christelijke gemeente in Jeruzalem. En als er nu één gemeente is die geleden heeft onder vervolging, is het wel die gemeente. Mensen werden uit hun huizen gesleurd, geslagen, gemarteld, vermoord. Mensen werden beroofd van hun bezittingen. De gemeente van Jeruzalem heeft enorm geleden. Niet voor niets vluchtten heel veel christenen weg. En zo werden ook weer families uit elkaar gerukt. Deze brief schrijft Jakobus juist aan die vluchtelingen. Dus niet alleen Jakobus zelf weet héél goed wat lijden is, wat pijn is, maar óók zijn lezers! Ze ervaren dat elke dag aan den lijve!

Jakobus weet er écht alles van, de ellende van de tegenslag en de tegenstand. En toch zegt hij dit, namens God. Want – vers 1 – hij schrijft als een 'dienstknecht van God en van de Here Jezus Christus'.

Is dat werkelijk mogelijk, dat je blij bent met beproeving? Nou, misschien zeg je wel: 'Beproeving, dat komt van God. Hij stelt je geloof op de proef, om het sterker te maken. Maar verzoeking, dat komt van de duivel, die wil je bij God vandaan trekken.'

Alleen, als je dit bijbelgedeelte leest, dan gebruikt Jakobus het gewoon dwars door elkaar: verzoeking en beproeving. Vers 2: 'Acht het enkel vreugde, mijn broeders, wanneer u in allerlei verzoeken terecht komt, want u weet dat de beproeving van uw geloof volharding teweegbrengt.' Op zichzelf is dat best een goed onderscheid: de satan verzoekt je, God niet. Maar Hij beproeft je wel. En het is zeker waar, los even van welk woord je gebruikt, dat de satan altijd probeert om je in het ongeluk te storten en dat God je juist sterker wil maken. Dat is beslist waar.

Maar het punt is: in het gewone leven kun je dat onderscheid tussen verzoeking en beproeving vaak helemaal niet maken. Er komen moeilijkheden op je pad. Zijn ze van God? Zijn ze van de duivel? Wie zal het zeggen?

In de Bijbel komen we Job tegen. Job krijgt vreselijke dingen te verduren. Komen die van de satan? Ja, dat is de aanstichter. De duivel wil Job bij God wegtrekken. Maar God heeft toestemming gegeven. Want God weet dat de ellende Job zal louteren. Dat het uiteindelijk goed voor hem zal zijn.

Je kunt dus prima onderscheid maken tussen beproeving en verzoeking, maar in het gewone leven is het meestal niet duidelijk wat het één is, of wat het ander.

Jakobus zegt er eigenlijk maar één ding over: door tegenslag word je sterker. Wees er dankbaar voor. Dat is een vreemde les. Zeker voor ons als westerlingen. Problemen kunnen wij alleen maar zien als negatief. Problemen moeten gefixt worden, en wel zo snel mogelijk. En we dienen meteen een claim in tegen degenen die een probleem veroorzaakt hebben. Want de **normale** situatie is dat alles góed gaat.

Kijk, en dat is nu precies waar Jakobus van zegt: 'Dat is niet waar! De normale situatie, in ieder geval voor een christen, is de tegenslag. De moeite. De beproeving.' Dat is een vreemde les. Echt een vreemde les. Dit idee staat héél ver van ons af. Maar denk er eens over na, deze week. En plak deze les nu eens op je eigen situatie. Vraag je af: 'Waar heb ik het moeilijk mee? En

beschouw ik dat als een soort vloek? Of in ieder geval als een lastige vlieg, waar ik vanaf moet? Of zie ik het als een zegen? Gratis training.'

2. Vraag God om wijsheid (vers 5-8)

Jakobus geeft nog een aanvulling, in vers 5 tot en met 8. Daar gaat het over wijsheid. Jakobus zegt: 'Als je te maken hebt met beproevingen, kom je ook voor moeilijke vragen te staan.' Natuurlijk herken je dat allemaal. Als mantelzorger kun je je wanhopig afvragen: 'Hoe moet dit verder? Hoe lang kan ik dit nog volhouden?' Of als je zaak failliet dreigt te gaan, en je kunt met zwart geld je zaak redden, en ook twee mensen aan het werk houden, wat moet je dan doen?

Juist bij tegenslag kom je voor gigantische dilemma's te staan. En Jakobus zegt: 'Daar hoeft je geen zorg om te hebben. Die strijd zélf is al zwaar genoeg. Als je in wijsheid tekortschiet, bid daar maar om. God geeft die wijsheid overvloedig. Maar je moet God wel vertrouwen op Zijn Woord, dat Hij die wijsheid zal geven. Want als je God niet vertrouwt, dan ben je net als een golf die op en neer gaat. Dan krijg je geen antwoord van God.'

Aan deze tekst heb ik een heel mooie herinnering. Ik was in een kerkelijke vergadering, en het was heel spannend. Het ging erom dat de fusie van drie kerken tot één kerk allerlei consequenties zou hebben. De Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland, en de Evangelisch-Lutherse kerk, die zouden in 2004 samengaan als de Protestantse Kerk in Nederland. Maar overal in het land waren grote spanningen. Allerlei mensen hadden grote gewetensbezwaren tegen die nieuwe fusiekerk. Gemeenten dreigden zich af te splitsen, gemeenten dreigden te scheuren. In die vergadering waar ik bij was, was het héél spannend. Hoe moest het verder? Toen, in die vergadering, las de voorzitter déze tekst. 'Als iemand van u in wijsheid tekortschiet, laat hij die dan vragen aan God, Die aan ieder overvloedig geeft en geen verwijten maakt, en ze zal hem gegeven worden.' Die avond kwam er een doorbraak. En toen we naar huis gingen, was iedereen verwonderd en dankbaar en intens opgelucht. Er kwam geen scheuring, geen afsplitsing, er was éénheid in Christus. Ik zal het nooit vergeten!

3. Zie je leven in het licht van de eeuwigheid (vers 9-11)

Beproeving en verzoeking brengen niet alleen dilemma's met zich mee, ze vragen ook om een andere manier van denken. Dat is wat Jakobus noemt in vers 9 tot 11. Daar gaat het over armoede en rijkdom, over je positie op de maatschappelijke ladder. Vers 9 en 10: 'Maar laat de broeder die nederig is, zich beroemen op zijn hoge staat, en de rijke in zijn nederige staat, want hij zal als een bloem in het gras voorbijgaan.' Jakobus zegt dus: 'Verkijk je niet op je positie in deze wereld. Het gaat erom wie je bent in Gods ogen. Niet je succes in dit tijdelijke leven is wat telt. Nee, wat echt belangrijk is, dat is hoe God over je denkt.'

En ook dát kan je helpen om die beproevingen aan te kunnen, om vol te houden in tijden van tegenslag. Wie ben jij in Gods ogen? Misschien word je inderdaad onrechtvaardig behandeld. Misschien heb je een lichaam dat hapert, of dat ziek is, of dat je niet mooi vindt als je in de spiegel kijkt. Uiteindelijk is dat allemaal tijdelijk, terwijl wat echt telt, voor eeuwig is.

Merk je trouwens dat Jakobus héél direct is? Veel directer dan ik het ooit zou durven zeggen. Wat dat betreft lijkt Jakobus wel een Rotterdammer. Je weet precies wat je aan hem hebt.

4. Voed de liefde voor je Verlosser! (vers 12)

En zo zijn we weer terug bij vers 12: 'Zalig is de man (de mens) die verzoeking verdraagt, want als hij beproefd gebleken is, zal hij de kroon van het leven ontvangen, die de Here beloofd heeft aan hen die Hem liefhebben.' 'Beproefd gebleken zijn', dat is dus waar het om draait. Dat gebleken is dat je de proef kon doorstaan. Als dat gelukt is, ligt er voor jou een lauwerkrans klaar. Een gouden plak, zouden wij zeggen, met de Olympische Spelen voor ons. Maar wat is nou het geheim? Hoe word je nou zo'n volhouder? Iemand die 'beproefd gebleken is'? Dat is toch heerlijk om te mogen weten dat je het zult volhouden?! Wat moet je daarvoor doen? Wat is de sleutel, wat is het geheim?

Het geheim, lieve mensen, zit in de laatste woorden: '... hij zal de

kroon van het leven ontvangen, die de Here beloofd heeft aan hen *die Hem liefhebben*.' Dat is eigenlijk een heel verrassende wending. Want je zou het heel anders verwachten. Voortdurend heeft Jakobus het over: volhouden! Laat de volharding doorwerken! Je moet in niets tekortschieten! Niet twijfelen! Oftewel: discipline! En toch staat hier niet: '... hij zal de kroon van het leven ontvangen, die de Here beloofd heeft aan hen *die doorblijven*.' En er staat óók niet: '... hij zal de kroon van het leven ontvangen, die de Here beloofd heeft aan hen *die zichzelf beheersen*.' Of: '... hij zal de kroon van het leven ontvangen, die de Here beloofd heeft aan hen *die de ware discipline laten zien*.' Dat staat er allemaal niet!

Wat staat er wel? 'Zalig is de mens die verzoeking verdraagt, want als hij beproefd gebleken is, zal hij de kroon van het leven ontvangen, die de Here beloofd heeft aan hen *die Hem liefhebben*.' Dát is het! Dáár ligt het geheim van de volhouder. De liefde! De liefde tot de Here Jezus. De liefde tot Hem, omdat Hij ons éérs heeft liefgehad. Die liefde, die brengt je aan de finish. Die liefde, die geeft je de kracht om ál die moeite en ellende en tegenslag te verdragen. De liefde is de sterkste kracht die er bestaat. Als je Jezus liefhebt, dan ligt er een overwinningskrans voor je klaar in de hemel.

Hoe was het ook al weer? Petrus, de grote Petrus, die dacht dat hij álles aankon, die kwam in de problemen toen Jezus gevangen genomen was en verhoord werd. Petrus stond zich te warmen bij een kolenvuur, en opeens werd de situatie gevaarlijk. 'Hé', zei iemand, 'jij hoort toch ook bij Jezus?'

'Welnee,' zei Petrus, 'ik ken Hem niet! Nooit gezien!' Zo ging Petrus onderuit, niet één keer, niet twee keer, nee, drie keer.

'Zalig de man die verzoeking verdraagt...' Maar Petrus heeft die verzoeking niet verdragen! Hoe zit dat? Hoe moest dat verder? Korte tijd later is Jezus opgestaan uit de dood, en zit Hij met Petrus en een paar anderen rond een kolenvuur. Wat zegt Jezus dan tegen Petrus? 'Petrus, je moet meer trainen! Waar is je discipline? Petrus, kom op, overwin jezelf, jongen!' Is dat het, wat Jezus zegt? Nee, Jezus stelt maar één vraag, drie keer: 'Simon, zoon van Jona, heb je Mij lief?' We zullen het zo gaan zingen, het lied van Petrus: 'Gij vraagt alleen: Hebt gij Mij lief?'

Dáár gaat het om, ook bij jou en mij! Voed de liefde, de liefde tot God, de liefde tot Jezus. Want als die liefde er is, dan houd je vol! Als je valt, sta je weer op! Wat hebben mensen niet gedaan omdat ze verliefd waren? Als je echt verliefd bent, dan reis je naar het andere eind van de wereld, dan leer je een andere taal, dan werk je je drie slagen in de rondte om die ander een mooi cadeau te geven, noem maar op! Liefde is het geheim van de volhouder. Voed de liefde voor je Verlosser! Neem tijd voor stilte met Hem, neem tijd voor gebed. Zoek Hem in een oude kerk, zoek Hem in een bos waar de vogels zingen. Geniet van de momenten met je Beminde. 'Ik heb U lief, o mijn Beminde.' Mediteer over bijbelteksten, ga een paar dagen een klooster in, luister naar muziek die God eert, lees een boek dat je dichtert bij God brengt. En voed de liefde voor Jezus door liefde te geven aan de ander, aan mensen die het moeilijk hebben. In die ander ontmoet je Jezus Zelf. Hoe je het ook doet: voed de liefde! Anders houd je het niet vol.

Vandaag vierden we het Heilig Avondmaal. En dit is precies wat we daarmee hebben gedaan: we hebben de liefde gevoed. We hebben de liefdesmaaltijd gevierd. We zaten met Jezus aan tafel, en Hij met ons. Het is een dag met een gouden rand.

Deze week las ik een interview met Klaas Muurling, iemand die al sinds de jaren '70 werkt voor de stichting Open Doors. Hij vertelt hoe zijn vrouw en hij een reis naar de Sovjet-Unie boekten met een communistisch reisgezelschap, om niet op te vallen, maar stiekem Bijbels smokkelden. Muurling zegt: 'Het was heel heet in het vliegtuig. Doe je jas toch uit, zeiden mijn reisgenoten, maar de jas paste niet in het bagageruim, veel te dik door die Bijbels. Ik legde hem in de stoel naast me, maar hij stond zowat rechtop.' Aan het eind van de reis was de beloning groot: 'We brachten de Bijbel bij een Russische vrouw. Zij kuste de omslag. Dat beeld vergeet ik nooit meer.'

'Zij kuste de omslag.' Dat is die liefde. Het geheim van de volhouders, in Rusland, en over de hele wereld. Voed de liefde voor je Heiland. Alleen zó houd je het vol. Amen.